

Съвет на
Европейския съюз

Люксембург, 20 юни 2022 г.
(OR. en)

10066/22

DEVGEN 119
ACP 74
RELEX 769
ALIM 5
COEST 457
CONAFA 60

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	20 юни 2022 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	10031/22 + ADD 1
Относно:	Ответни мерки на „Екип Европа“ по отношение на световната продоволствена несигурност – Заключение на Съвета (20 юни 2022 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно ответните мерки на „Екип Европа“ по отношение на световната продоволствена несигурност, приети от Съвета на неговото 3884-то заседание, проведено на 20 юни 2022 г.

Заключения на Съвета относно ответните мерки на „Екип Европа“ по отношение на световната продоволствена несигурност

1. Съветът остава дълбоко загрижен, че уязвимото население в световен мащаб е изправено пред безпрецедентни равнища на продоволствена несигурност. Макар че острият глад, недохранването и рискът от масов глад, причинени предимно от бедност, конфликти, политическа нестабилност, социално-икономически условия, природни бедствия и изменение на климата, вече се увеличаваха, Съветът припомня, че необоснованата, непровокирана и незаконна агресивна война на Русия срещу Украйна с умишленото бомбардиране и разграбване на селскостопански активи, разрушаването на съоръжения за съхранение и преработка на храни, заедно с блокадата на пристанищата на Черно море, драстично влошиха кризата с продоволствената сигурност.
2. В продължение на много години продоволствените системи бяха подложени на натиск и пандемията от COVID-19 разкри нестабилността както на веригите на доставки, така и на системите на хранително-вкусовата промишленост, и подкопа макроикономическата стабилност в развиващите се държави, по-специално в най-слабо развитите държави. Агресивната война на Русия срещу Украйна доведе до значителен спад в наличността на храни, фуражи и торове, до значително увеличение на цените на храните, енергията и торовете и влоши продоволствената несигурност в световен мащаб. Това има драматични последици не само за украинския народ, но и за много уязвими групи от населението по света. В допълнение това увеличава риска от социални вълнения, конфликти и нестабилност и наред с други предизвикателства има възможни последици за незаконната миграция и принудителното разселване. То засегна и капацитета за предоставяне на хуманитарна помощ.

3. Съветът изразява солидарност с най-засегнатите партньорски държави. Изправен пред тези предизвикателства, ЕС ще продължи да бъде отзивчив, отговорен и надежден участник на световната сцена. Съветът отчита, че най-силно засегнати са най-слабо развитите и нестабилни държави, силно зависимите от доставките на храни и от вноса от Украйна и Русия държави, както и най-силно засегнатите от изменението на климата държави. Съветът изтъква спешната необходимост от бързи и всеобхватни глобални ответни мерки за защита на живота, правата на човека и поминъка на хората в най-уязвимо положение, за укрепване на местното производство и намаляване на зависимостта от внос, като същевременно се подкрепя преходът към устойчиви продоволствени системи и повишена издръжливост. Съветът насочва вниманието към измерението на продоволствената сигурност, свързано с равенството между половете, и настойчиво приканва Комисията да обърне внимание на основаната на пола дискриминация в своите политики, партньорства и инициативи. Съветът изтъква отново ангажимента си за ефективно многостранно сътрудничество и практически решения и изтъква спешната необходимост от ускоряване на изпълнението на Програмата до 2030 г. и нейните цели за устойчиво развитие, по-специално ЦУР 2 относно „Нулево равнище на глад“, като същевременно припомня приоритетите на ЕС за срещата на върха на ООН по въпросите на продоволствените системи през 2021 г. и ангажиментите на ЕС, поети на срещата на върха в Токио на тема „Изхранване за растеж“ (N4G) през декември 2021 г.
4. Няма санкции за руския износ на храни за световните пазари. Санкциите на ЕС са насочени по-специално към руското правителство, икономиката и финансовата система на Русия, военния и руския елит, включително към икономически субекти, отговорни за дестабилизирането на Украйна или подкрепящи го, за да се осуети агресивната война на Русия срещу Украйна. Съветът подчертава необходимостта от видимо представяне на действията на ЕС като отговорен и надежден участник на световната сцена и от противодействие на манипулирането на информацията и вмешателството от страна на Русия, която неоправдано обвинява санкциите за влошаващото се положение на световната продоволствена сигурност, включително като използва храните като оръжие с глобално въздействие. Манипулирането на информацията от Русия е част от координирана и финансирана от държавата кампания. ЕС и неговите държави членки, заедно с други партньори в рамките на многостранните форуми, ще продължат да повишават осведомеността за това, включително в партньорските държави.

5. Съветът изтъква, че е важно ЕС да прояви силна солидарност чрез бързи и всеобхватни ответни мерки, основани на ефективно многостранно сътрудничество. Те ще се основават на съобщението на Комисията от 23 март 2022 г., озаглавено „Гарантиране на продоволствената сигурност и повишаване на гъвкавостта на продоволствените системи“, и на трите стълба — търговия, солидарност и производство — на Мисията за продоволствена и селскостопанска устойчивост (FARM), която беше приветствана от Европейския съвет на 30—31 май 2022 г. Ответните мерки следва да бъдат напълно съгласувани с Групата на ООН за глобална реакция при кризи (GCRG) и с други съответни международни инициативи, по-специално създадения по инициатива на Г-7 Световен алианс за продоволствена сигурност.
6. Съветът призовава за солидни, ефективни и прозрачни ответни мерки на „Екип Европа“ срещу световната продоволствена несигурност, които включват следните четири направления на действие: 1. Солидарност чрез спешна помощ и подкрепа на достъпните цени; 2. Стимулиране на устойчивото производство, издръжливостта и трансформацията на продоволствените системи; 3. Улесняване на търговията чрез подпомагане на Украйна при износа на селскостопански стоки по различни сухопътни маршрути и през пристанищата на ЕС и чрез насърчаване на отворената световна търговия с храни и торове; и 4. Ефективно многостранно сътрудничество. Целта е тези четири направления да се подкрепят взаимно и да интегрират краткосрочни, средносрочни и дългосрочни ответни мерки.
7. **В рамките на направлението относно солидарността** Съветът призовава Комисията и държавите членки, като използват наличните инструменти, спешно да увеличат ангажиментите си за хуманитарна помощ и краткосрочна съобразена с конкретните нужди подкрепа за най-уязвимите групи в засегнатите държави и региони, за да подкрепят по-специално местното производство и достъпа до храна, включително посредством подход, основан на взаимовръзката между хуманитарната дейност, развитието и мира. ЕС и държавите членки ще разчитат на аналитичния капацитет на Световната мрежа за борба с продоволствените кризи и ще използват комбинация от начини за изпълнение, включително, наред с другото, предоставяне на парична помощ и подкрепа чрез съществуващите системи за образование и социална закрила, когато това е целесъобразно и възможно, и засилване на застъпничеството и съвместните инициативи на национално и регионално равнище. Ответните мерки следва да се основават на редовно актуализирани оценки на уязвимите позиции и нуждите.

8. ЕС и неговите държави членки ще подкрепят достъпните цени на храните, като обърнат внимание на фискалната и макроикономическата стабилност на държавите с ниски доходи и уязвимите държави и като допринесат за международните инициативи, насочени към подпомагане на световните партньори за облекчаване на дългове и макроикономическа стабилност, припомняйки във връзка с това неотдавнашния план за действие на МФИ за справяне с продоволствената несигурност. Това включва ускоряване на прилагането на Общата рамка на Г-20 и Парижкия клуб за третиране на дълга. Съветът насърчава Комисията и държавите членки да проучат възможностите за допълнителни доброволни вноски за пренасочване на специалните права на тираж на развитите икономики към уязвимите държави чрез специфични механизми на МВФ.
9. В допълнение към текущите програми за сътрудничество и подкрепа от ЕС и неговите държави членки Съветът приветства неотдавнашното спешно мобилизиране на средства в подкрепа на ключови засегнати региони, по-специално приноса на ЕС в размер на 225 милиона евро в подкрепа на южното съседство чрез Механизма за прехрана и устойчивост, ангажимента на „Екип Европа“ на стойност 1 милиард евро в подкрепа на регионите на Сахел и езерото Чад, както и ангажимента на „Екип Европа“ на стойност над 600 милиона евро в подкрепа на Африканския рог.

10. **В рамките на направлението за устойчивото производство, издръжливостта и трансформацията на продоволствените системи** Съветът подчертава, че е важно да се подкрепят средносрочни и дългосрочни устойчиви решения за справяне с продоволствената сигурност и недохранването. Поради това следва да се обърне внимание на основните фактори за настоящата продоволствена несигурност, като например изменението на климата, опустиняването и влошаването на качеството на плодородните земи, като същевременно се укрепва капацитетът за устойчиво местно производство в държавите партньори. Във връзка с това Съветът настойчиво насърчава Комисията и държавите членки да увеличат подкрепата си за устойчиви, приобщаващи и издръжливи водни системи и системи на хранително-вкусовата промишленост. Това може да се постигне, наред с другото, чрез инвестиции във вериги за създаване на стойност в областта на храните и агроекологични и други иновативни подходи като цяло, диверсификация на търговските потоци и производство, мерки за подобряване на достъпа до здравословна храна на достъпни цени, намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и използването им и по-ефективно и устойчиво използване на синтетични суровини (торове, пестициди), подобряване на устойчивостта към изменението на климата и загубата на биологично разнообразие, засилване на трансграничното сътрудничество в областта на водите, подобряване на управлението на земята, повишаване на капацитета на местните производители, мерки срещу разхищаването на храни, интегрирани местни и регионални пазари и достъп до финансиране от дребните земеделски стопани и организациите на земеделски стопани, както и съответните цифрови решения, научни изследвания и иновации, за които ЕС ще играе водеща роля в CGIAR. Всички инициативи следва да бъдат в съответствие със Зеления пакт на ЕС, стратегията „От фермата до трапезата“ и стратегията за биологичното разнообразие, както и с Директива 2019/633 на ЕС относно нелоялните търговски практики във веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти. Ответните мерки ще се основават, във възможно най-голяма степен, на съществуващата рамка и ангажименти, като например срещата на високо равнище ЕС-АС и договорените в нея инвестиции в продоволствените системи и инициативата „Велика зелена стена“. Инициативите следва да включват специален акцент върху жените и момичетата като участници в промяната.
11. Като отчита, че 2022 г е тематична „Година на изхранването“ на Африканския съюз и като подчертава заплахите за целта за добро здраве във всички региони на света, Съветът призовава върховния представител, Комисията и държавите членки да се ангажират допълнително с африканските партньори в задълбочен диалог по въпросите на продоволствената сигурност и изхранването. „Екип Европа“, заедно с африканските партньори, ще се ангажира допълнително по водещите инициативи, набелязани на срещата на върха ЕС-АС, включително за устойчиви селскостопански вериги за създаване на стойност и издръжливи продоволствени системи.

12. Съветът призовава за по-голямо мобилизиране на иновативни решения и подкрепа от частния сектор, като припомня важните нужди на най-слабо развитите и нестабилните държави, както и на най-силно засегнатите от продоволствена несигурност държави в други региони, включително в южното съседство, включително чрез Европейския фонд за устойчиво развитие плюс (ЕФУР+) и Европейската финансова архитектура за развитие (EFAD), чиято цел е, наред с другото, да се засили участието на европейските финансови институции за развитие (EDFI).
13. **В направлението за улесняване на търговията** Съветът изтъква, че е изключително важно да се окаже спешна помощ на Украйна да произвежда и изнася селскостопански хранителни стоки по различни сухопътни маршрути и през пристанищата на ЕС. Съветът приветства предприетите досега мерки от държавите членки за тази цел и призовава за по-нататъшни допълнителни усилия от страна на Комисията и държавите членки в това отношение, по-специално чрез бързото изпълнение на „Плана за действие за пътища за солидарност“ за връщане на украинското зърно на световните пазари, като същевременно се вземат предвид нуждите на онези, които вече страдат от непосредствените последици от войната, народа на Украйна, и като същевременно се подкрепят държавите, граничещи с Украйна. Освен това Съветът насърчава Комисията и държавите членки да продължат да улесняват бързото снабдяване на Украйна с ключови ресурси за по-нататъшно производство, по-специално торове, фуражи, семена и горива.
14. Съветът също така призовава Комисията, върховния представител и държавите членки да работят съвместно със съответните международни партньори за насърчаване на отворена, прозрачна и предвидима търговска среда, по-специално с цел избягване на непропорционалното натрупване на запаси от основни стоки и ограниченията върху износа на храни и основни селскостопански ресурси, като например торове. Тези мерки имат обратен ефект, те допринасят за допълнителната нестабилност на цените на храните и изострят продоволствената несигурност. По-специално Съветът твърдо подкрепя освобождаването при строги условия от ограничения върху износа за храни, закупени за нетърговски хуманитарни цели по линия на Световната продоволствена програма и други съответни хуманитарни партньори, които понастоящем се договарят в рамките на СТО, както и повишената прозрачност на пазара на храни и торове и отговора в областта на политиката чрез Системата за информация относно селскостопанските пазари, в координация с ОИСР и ФАО, частни участници и съгласно общата рамка на Групата за глобална реакция при кризи. Съветът отбелязва усилията за разработване на мащабни инициативи за покриване на разликата в разходите за внос на храни за държавите нетни вносители.

15. **В направлението относно многостранното сътрудничество** Съветът изтъква отново ангажимента си за ефективно многостранно сътрудничество и призовава Комисията, върховния представител и държавите членки да засилят своето взаимодействие с ключови партньори в рамките на многостранното сътрудничество: съответни организации на ООН, и в частност агенциите със седалище в Рим (ФАО, СПП и ИФАД) и Комитета по световната продоволствена сигурност, Г-7/Г-20 и СТО, както и международните финансови институции както на централно, така и на национално равнище. Това би подкрепило глобалните и добре координирани ответни мерки, би улеснило координацията между различните инициативи и би допринесло за участието на всички заинтересовани страни, включително на частния сектор и гражданското общество.
16. Съветът подкрепя важната роля на Световната мрежа за борба с продоволствените кризи като световен алианс на участниците в областта на хуманитарната помощ и развитието, ангажирани със справянето с първопричините за продоволствените кризи и с насърчаването на устойчиви решения. Тя следва да бъде от основно значение за координираната оценка на нуждите и за насърчаването на връзката между хуманитарните действия, развитието и мира на световно, регионално и национално равнище.
17. В този контекст Съветът подкрепя ответните мерки на „Екип Европа“ срещу световната продоволствена несигурност и призовава Комисията, ЕСВД и държавите членки:
- а) да предоставят необходимата подкрепа на Групата на ООН за глобална реакция при кризи и да направят оперативни направления за действие, очертани в настоящите заключения, включително в рамките на FARM и Световния алианс за продоволствена сигурност;
 - б) да дадат приоритет на финансовата си подкрепа, свързана със световната продоволствена сигурност, включително непосредствените хуманитарни нужди, и включително финансова и техническа помощ за държавите вносителки на храни, когато е необходимо, както и средносрочните и дългосрочните устойчиви продоволствени системи и засилването на местното производство за по-добра устойчивост, и да проучат всички налични източници на финансиране, включително ускоряването и концентрирането в началото на програмите и мобилизирането на резерви от Европейския фонд за развитие, в съответствие със заключенията на Европейския съвет от 30—31 май 2022 г.;
 - в) да предоставят специфични за всяка държава и регион ответни мерки в рамките на подхода „Екип Европа“ и, когато е възможно, чрез инициативи на „Екип Европа“;

- г) да създадат съвместно система за наблюдение въз основа на съществуващите данни и насоки на ОИСР-КПР, за да се гарантира отчетност и прозрачност на финансирането; във връзка с това Съветът призовава за предоставяне на редовна актуализирана информация относно ресурсите, мобилизирани по линия на ответните мерки на „Екип Европа“ срещу световната продоволствена несигурност, в т.ч. конкретни водещи инициативи;
- д) да активизират съвместните усилия за комуникация на многостранно, регионално и национално равнище, за да отговорят на възприятията и опасенията в партньорските държави; спешно да повишат усилията на ЕСВД за наблюдение и противодействие на кампаниите на Русия за манипулиране на информацията, насочени към отклоняване на отговорността за кризата с продоволствената сигурност от агресивната ѝ война срещу Украйна. Съветът призовава Комисията и ЕСВД да работят заедно с държавите членки, като обменят и координират общи послания;
- е) да докладват редовно на Съвета за изпълнението на съвместните ответни мерки.
-